

School of Theology at Claremont

1001 1338050

GOODSPEED THE HASKELL GOSPELS

BS
2551
H35
G6

1.2.5

The Library

SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT

WEST FOOTHILL AT COLLEGE AVENUE
CLAREMONT, CALIFORNIA

HISTORICAL AND LINGUISTIC STUDIES IN
LITERATURE RELATED TO THE
NEW TESTAMENT

FIRST SERIES—VOLUME II, PART 5

THE HASKELL GOSPELS

By

EDGAR J. GOODSPEED, PH.D.

*Professor of Biblical and Patristic Greek
The University of Chicago*

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILLINOIS

THE BAKER & TAYLOR COMPANY, New York
THE J. K. GILL COMPANY, Portland, Oregon
THE CUNNINGHAM, CURTISS & WELCH COMPANY, Los Angeles
THE CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS, London and Edinburgh
THE MARUZEN-KABUSHIKI-KAISHA, Tokyo, Osaka, Kyoto, Fukuoka, Sendai
THE MISSION BOOK COMPANY, Shanghai

The Department of New Testament and Early Christian Literature issues, from time to time, Historical and Linguistic Studies in Literature Related to the New Testament. These studies are grouped in three series: I, Texts; II, Linguistic and Exegetical Studies; III, Historical Studies. The volumes in each series are issued in parts.

THE HASKELL GOSPELS

Κ' ΠΡΟΤΗΣ ΧΥ ΓΕ ΓΗΝΣΕΣ :

Σι λασ χυρσάσως ιυ χυ· λου
διδ· λου απραψ· απραψ
χυρμνεσ τορ ισ ακ· ισ ακ
δδ· χυρμνεσ τορ ισ ακ· ισ ακ
δδ· χυρμνεσ τορ ισ ακ· ισ ακ
αδ χυρμνεσ τορ ισ ακ· ισ ακ
μνεσ τορ ισ ακ· ισ ακ
βκτλσ θωμρ· φαρσ δδ· χυρ
μνεσ τορ ισ ακ· ισ ακ
μνεσ τορ ισ ακ· ισ ακ
σδ τορ ισ ακ· ισ ακ

THE HASKELL GOSPELS: MATT. 1:1-4a

THE HASKELL GOSPELS

"

BS
2551
H35
G6
6556

BY

EDGAR J. GOODSPEED

PROFESSOR OF BIBLICAL AND PATRISTIC GREEK
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILLINOIS

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

18-4147

COPYRIGHT 1918 BY
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

All Rights Reserved

Published January 1918

Composed and Printed By
The University of Chicago Press
Chicago, Illinois, U.S.A.

THE HASKELL GOSPELS

In 1895 the University of Chicago, through Professors E. D. Burton and C. R. Gregory, secured a manuscript of the Gospels in Greek, which was deposited in the Haskell Oriental Museum of the University. It was transferred in 1912 to the Manuscript Room of the Harper Memorial Library, where it now is. The manuscript had come to Chicago in the hands of a Greek, from whose estate it was purchased. It dates from about 1500 A.D. and is written in a large, round cursive. It now contains 267 leaves, but originally its forty quires, the last of seven leaves, with the eleven leaves of prefatory material, must have made at least 330 leaves. Of these quires twenty-nine are still complete (I-III, V-XIV, XXIV-XXXI, XXXIII-XL), four lack one or two leaves (IV, XV, XVI, XXXII), and seven (XVII-XXIII) are quite gone. The quires are numbered on the lower inner corner of the first recto and last verso. The leaves measure 18 by 26.5 or 27 cm., and are inscribed in single columns 11.3-11.8 by 17.8 cm., with 19 lines to a column. There are some ornamental headings (Matthew, Mark) and a few initial capitals. The parchment is often stiff and thick, though it is very uneven in quality. The hand is large, round, and regular, and much of it had been traced over in late ink. The parchment was ruled in the usual manner, the writing depending from the line. There are the usual accents, breathings, and punctuation marks; ι -subscript is generally lacking. The lesson and chapter titles in the margin are usually in red, as are the Eusebian section and canon numbers. There are no paragraphs. The manuscript is No. 46 (Gr. 2) in the *Catalogue of Manuscripts in the Libraries of the University of Chicago*, and is fully described in that work, pp. 49-51. A quire (6 ff.) from a thirteenth-century Greek lectionary, which has been united with the Haskell Gospels in binding, is also described there, No. 50 (Gr. 6), pp. 55, 56. In Gregory's catalogue (*Textkritik des Neuen Testaments*) the manuscript appears as 1290 of the gospel minuscules.

The eleven leaves preceding the first quire give first a list of lesson titles with explanatory paragraphs, then the letter of Eusebius

to Carpianus, the Eusebian canons in red, a *ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Ματθαίου εὐαγγελίου*, and the list of chapter titles for Matthew. With the first quire Matthew's Gospel begins, and with the eleventh quire it ends. A *ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Μάρκον ἁγίου εὐαγγελίου* begins the twelfth quire, and is followed by the Gospel of Mark. The concluding chapters of Mark and the opening chapters of Luke, together with the intervening material, are missing. Luke is followed by a *ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Ἰωάννην τὸν θεολόγον* and the Gospel of John, with which the fortieth quire ends; there are no subscriptions. The lacunae in the Gospels are thus Matt. 9:36—10:10 (quire IV, f. 1), 12:15b—29a (IV, 8), Mark 7:24b—36a (XV, 1), 9:48b—10:14a (XVI, 1), 12:1—Luke 9:2 (XVI, 8, and XVII—XXIII), John 1:1—14a (XXXII, 1), 3:14b—27a (XXXII, 8).¹

The following verses stand just before Matthew; cf. von Soden, *Die Schriften des Neuen Testaments*, I, p. 378:

‡ ματθαίου τόδε ἔργον· ἀριστοπόνοιο τελώνου·
 ὃς τόκον ἔφρασε θεῖον ἀπειρογάμοιο γυναικός·
 ἢ τέκε ἄσπορον υἱὸν ὃν οὐ χάδεν οὐρανὸς εὐρύς·
 χ(ριστὸ)ν ἀειζώνοντα· θ(εὸ)ν βροτὸν αὐτὸν ἕντα. †
 (f. 11a)

The following verses, the first four of which occur not infrequently in cursives before Mark (cf. *The Newberry Gospels*, p. 7; von Soden, *op. cit.*, p. 378), are written, not in verses, but as though they were prose; the verse divisions are here indicated.

ὄσσα περὶ χριστοῦ θεηγόρος ἔθνεα πέτρος |
 κηρύσσων ἐδίδασκεν ἀπὸ στομάτων
 ἐριτίμων, | ἐνθάδε μάρκος ἄγειρε καὶ ἐν
 σελίδεσιν ἔθηκε· | τοῦνεκα καὶ μερό-
 πεσιν εὐάγγελος ἄλλος ἐδείχθη:— |
 ἔργον ἀριπρεπὲς ἐκ μεγάλου πέτρου
 μνηθεῖς, | μάρκος ἔτευξε τόδε πν(εύματος)
 ἐν σοφίῃ:—:—:—:—:—:—
 (f. 99a)

¹ Professor Gregory, *loc. cit.*, notes lacunae in Mark 5:26—40 and John 3:27—33, but these sections, while doubtless missing when his notes were made, have since been recovered and reunited with the manuscript.

Of these verses, 1-4 appear in the Newberry Gospels; the beginning of verse 5, ἔργον ἀριπρεπές . . . , von Soden reports in ε 184 (*op. cit.*, I, p. 384, No. 59). The paragraph is a combination of two sets of verses, one of four lines, and one of two, in honor of Mark. The last words are repeated at the top of the following page:

‡ ἔργον ἀριπρεπές ἐκ μεγάλου πέτρου μνη-
 ηεῖς, | μάρκος ἔτευξε τόδε πνεύματος ἐν σοφίῃ:
 (f. 99b)

As to type of text, the readings of the manuscript are rather markedly Syrian. Taking Mark, chaps. 1-5, as a representative passage, the manuscript shows 33 significant divergences from the Received Text. Of these, 3 are singular or nearly so, and may be neglected. Of the 30 significant supported readings, 14, or 46.7 per cent, are Syrian. With this may be compared the figures for Codex Montfortianus (61), employed by Erasmus for the text of I John 5:7 (the Three Heavenly Witnesses), in his edition of 1522. This manuscript, which is believed to have been written not long before that date, is thus almost contemporary with the Haskell Gospels. Of its 52 supported significant variations from the Received Text in these five chapters of Mark, 21, or 40.4 per cent, are Syrian. The Newberry Gospels, a twelfth- (according to Gregory, eleventh-) century cursive, gives a Syrian element of 42.9 per cent for the same section. As these may be considered fairly representative Syrian manuscripts, the Syrian element in the Haskell Gospels would seem to be more than usually large.

This collation was first published in the *Journal of Biblical Literature*, XXI, 100-107, in 1902. Nevertheless Professor von Soden in 1910, in his *Die Schriften des Neuen Testaments*, I, 3, p. 2172, describes the manuscript as "unerreichbar." On being sent the collation in 1913, however, he assigned the manuscript, which he designates ε 586, to his group Φ^c, and associated it with δ 362 and with ε 1091, 1098. On its relationship to δ 362 he referred to John 5:36; 13:18, and Luke 19:4, 8. In the same letter (July 7, 1913) Professor von Soden gives the Toronto Gospels the number ε 11005 and refers it to his K^a type, connecting it with the manuscripts ε 329, ■ 1390.

- Matt. 1:6 *σολομώντα pro Σολομώντα*
 2:5 *οὕτως pro οὕτω* 11 *εἶδον pro εἶρον* 19 *ἡδὸν pro ἰδοὺ*
 3:6 *ιορδάνη + ποταμῶ* 8 *καρπὸν ἀξιον pro καρποὺς ἀξίους* 9 + *ὅτι*
ante πατέρα 11 — *καὶ πυρί*
 4:1 *tr. ἀνήχθη ὁ ἰσ̄* 10 *ἔπαγε + ὀπίσω μου* 18 — *ὁ Ἰησοῦς* [but
 in the margin in a lectionary phrase in a late hand runs *τῷ καιρῷ ἐκείνῳ*
περιπατῶν ὁ ἰσ̄]
 5:12 — *οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν* 16 *οὕτως*
pro οὕτω 19 *οὕτως pro οὕτω* 20 *tr. ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη* 23 *καὶ ἐκεῖ*
pro ἀκεῖ 26 *οὐ pro ἄν* 27 — *τοῖς ἀρχαίοις* 28 *αὐτὴν pro αὐτῆς*
 29 *βληθῆναι pro βληθῆ* 39 *εἰς pro ἐπὶ* 40 *ἱμάτιόν + σου* 44 *τοῖς*
μισοῦσιν pro τοὺς μισοῦντας 45 + *τοῖς ante οὐρανοῖς* 46 *ποιοῦσιν pro*
ποιοῦσι 47 *φίλους pro ἀδελφούς*
 6:1 *προσέχετε + δὲ* 6 *ταμείον pro ταμιεῖον* 18 — *ἐν τῷ φανερῷ*
 24 *μαμωνᾶ pro μαμμωνᾶ* 25 *ἐνδύσεσθε pro ἐνδύσησθε* | *πλείων pro πλεῖον*
 7:2 *μετρηθήσεται pro ἀντιμετρηθήσεται* 12 *οὕτως pro οὕτω* | *οὕτως*
pro οὗτος 14 *τί pro ὅτι* 15 *ἔσθε pro ἔσθεν* 17 *οὕτως pro οὕτω*
 18 *δύνατε pro δύναται*
 8:2 *προσελθὼν pro ἐλθὼν* 5 *αὐτῷ pro τῷ Ἰησοῦ* 8 *λόγω pro*
λόγον 11 *ἀνακληθήσονται pro ἀνακλιθήσονται* 13 *ἐκατοντάρχη pro*
ἐκατοντάρχῳ | *rosi ἐκείνῃ + καὶ ὑποστρέψας ὁ ἐκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον*
αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, εὔρε τὸν παῖδα αὐτοῦ ὑγιαίνοντα [αὐτῇ τῇ *tr. a*
man. sec.?] 31 *ἐκβάλης pro ἐκβάλλεις*
 9:4 *εἰδὼς pro ἰδὼν* 13 *ἀλλὰ pro ἀλλ'* 17 *ἀμφοτέροι pro ἀμφό-*
τερα 18 — *αὐτοῖς* | *ἄρχων + εἰς* | *ἀλλ'* *pro ἀλλὰ* 19 *ἠκολούθησαν*
pro ἠκολούθησεν 22 *αὐτῇ pro αὐτὴν* 27 *υἱὸς pro υἱέ* 33 — *ὅτι*
 9:36–10:10 *amissis*
 10:10 *ράβδους pro ῥάβδον* 12 + *λέγοντες εἰρήνην τῷ οἴκῳ τούτῳ*
 15 *πόλη pro πόλει* 19 *λαλήσετε pro λαλήσητε* 25 *ἀπεκάλεσαν pro*
ἐκάλεσαν | *οἰκειακούς pro οἰκιακούς* 28 *φοβήσθε pro φοβηθήτε* | *ἀπο-*
κτενόντων pro ἀποκτεινόντων | + *τὴν ante ψυχὴν*² | + *τὸ ante σῶμα*²
 29 *ὑμῶν + τοῦ ἐν οὐρανοῖς* 36 *οἰκειακοὶ pro οἰκιακοί*
 11:1 *ἐτέλεσε pro ἐτέλεσεν* | — *ὁ Ἰησοῦς* 2 *ἰσ̄ pro Χριστοῦ*
 16 *παιδίοις pro παιδαρίοις* 21 *βηθσαῖδά pro Βηθσαῖδαν* | + *καθημέραι*
ante μετενόσαν
 12:6 *μείζων pro μείζων* 8 — *καὶ* 15b–29a *amissis* 29 *διαρ-*
πάση pro διαρπάσει 32 *ἐὰν pro ἄν*¹ | *τῷ νῦν αἰῶνι pro τούτῳ τῷ αἰῶνι*

35 —της καρδίας 42 σολομώντος *pro* Σολομώντος *bis* 44 ὑποστρέψω
pro Ἐπιστρέψω

13:14 —ἐπ' 15 ἰάσομαι *pro* ἰάσωμαι 27 —τὰ 28 συλλέξομεν
pro συλλέξωμεν 30 —τῷ 33 ἔκρυψεν *pro* ἐνέκρυψεν 40 καίεται *pro*
κατακαίεται

14:14 αὐτοῖς *pro* αὐτοὺς 19 —καί² 22 ἂν *pro* οὖ 25 —ὁ Ἴη-
σοῦς 27 φοβήσθε *pro* φοβεῖσθε 30 ἔκραζε *pro* ἔκραξε

15:4 —σου 8 μὲν *pro* μοι 19 κοιλίας *pro* καρδίας 32 νήστις
pro νήστεις

16:3 πρῶτας *pro* πρῶτ' | δύνασθε + γινῶναι 12 *om. vs. lat., suprl.*
in margin. 17 + ὁ *ante* Ἰησοῦς 28 ἀμὴν + δὲ | ὦδε ἐστῶτες *pro* τῶν
ὦδε ἐστηκότων

17:4 μωσεὶ *pro* Μωσῆ 7 φοβήσθε *pro* φοβεῖσθε 9 ἐκ *pro* ἀπὸ
12 οὕτως *pro* οὕτω 14 αὐτὸν *pro* αὐτῷ² 27 ἀναβαίοντα *pro* ἀναβάнта

18:4 ταπεινώσει *pro* ταπεινώσῃ 6 εἰς *pro* ἐπὶ 9 —σου¹ 12 ἐνε-
νηκονταενέα *pro* ἐννενηκονταενέα 13 ἐνενηκονταενέα *pro* ἐννενηκον-
ταενέα 15 ἀμαρτήσῃ *pro* ἀμαρτήσῃ 18 ἀμὴν + δὲ 19 πάλιν +
ἀμὴν | αἰτήσονται *pro* αἰτήσωνται 28 εἴ τι *pro* ὅ τι 29 —πάντα
30 + τὴν *ante* φυλακὴν 31 ἑαυτῶν *pro* αὐτῶν 35 οὕτως *pro* οὕτω

19:5 κολληθήσεται *pro* προσκολληθήσεται 8 οὕτως *pro* οὕτω
9 —εἰ | *om.* μοιχᾶται καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας: *suprl. man. sec.*
12 οὕτως *pro* οὕτω 15 —αὐτοῖς 16 νεανίσκος τίς *pro* εἰς | *tr.* ποιήσω
ἀγαθὸν | *tr.* ζῶν αἰώνιον ἔχω 19 —σου¹ 21 οὐρανοῖς *pro* οὐρανῶ
24 εἰσελθεῖν *pro* διελθεῖν

20:2 καὶ συμφωνήσας *pro* συμφωνήσας δὲ 3 —τὴν 4 καὶ ἐκείνοις
pro κἀκείνοις 21 εὐνύμων + σου 22 ἢ *pro* καὶ 26 ἔσται *pro* ἔστω
29 ἐκπορευομένου αὐτοῦ *pro* ἐκπορευομένων αὐτῶν

21:1 βηθσαγαή *pro* Βηθσαγαή 3 ἀποστέλλει *pro* ἀποστελεῖ
10, 11 πᾶσα . . . ἔλεγον *sec. man. in litura* 14 *tr.* χωλοὶ καὶ τυφλοὶ
22 εἰς *pro* ἂν 24 ἐπερωτήσω *pro* ἐρωτήσω 28 ἄνθρωπος + τίς
30 ἐτέρω *pro* δευτέρω 35 ἔδηραν *pro* ἔδειραν 41 ἐκδώσεται *pro*
ἐκδόσεται 45 —οἱ²

22:7 καὶ ἀκούσας *pro* ἀκούσας δὲ | βασιλεὺς + ἐκεῖνος 13 *tr.* χεῖ-
ρας καὶ πόδας 37 ἔφη *pro* εἶπεν | —τῆ¹ *et*² 39 αὕτη *pro* αὕτῃ | ἑαυ-
τόν *pro* σεαυτόν 46 ἠδύνατο *pro* ἐδύνατο

23:3 εἰς *pro* ἂν | ποιῆτε *pro* ποιείτε² 11 ἔστω *pro* ἔσται 13 —δὲ
18 ἂν *pro* εἰς 21 κατοικήσαντι *pro* κατοικοῦντι 25 ἔσωθε *pro* ἔσωθεν |

ἀδικίας *pro* ἀκρασίας 27 ἔσωθε *pro* ἔσωθεν 28 οὕτως *pro* οὕτω | ἔσωθε
pro ἔσωθεν 36 + ὅτι *ante* ἤξει | *tr.* πάντα ταῦτα 37 ἀποκτείνουσα
pro ἀποκτείνουσα

24:2 *tr.* ταῦτα πάντα | οὐκ *pro* οὐ μὴ² 6 μελήσετε *pro* Μελλήσετε
 15 ἔστῶς *pro* ἔστὸς 17 τὰ *pro* τι 20 —έν 27 —καί² 32 ἴδη *pro*
 ἤδη 33 οὕτως *pro* οὕτω | *tr.* ταῦτα πάντα 36 —τῆς² 46 —αὐτοῦ
 49 *man. prim.* ἐσθίη δὲ καὶ πίνη *pro* ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν: *corr.* ἐσθίει δὲ
 καὶ πίνει

25:3 αὐτῶν *pro* ἑαυτῶν¹ 9 οὐ μὴ *pro* οὐκ 19 *tr.* λόγον μετ'
 αὐτῶν 26 ἥδης *prim. man.*; *corr.* ἥδεις 30 ἐκβάλετε *pro* ἐκβάλλετε
 44 —αὐτῶ

26:4 *tr.* δόλω κρατήσωσι 9 + τοῖς *ante* πτωχοῖς 13 αὐτῆ *pro*
 αὐτῆ 15 καὶ ἐγὼ *pro* καὶ γὰρ 17 ἐτοιμάσομέν *pro* ἐτοιμάσωμέν 18 ἔστι
pro ἔστιν 26 —τόν | εὐχαριστήσας *pro* εὐλογήσας 31 διασκορπισθή-
 σονται *pro* διασκορπισθήσεται 33 —καὶ | ἐγὼ + δὲ 35 ἀπαρνήσωμαι
pro ἀπαρνήσομαι | ὁμοίως + δὲ 36 προσεύξομαι *pro* προσεύξωμαι
 38 αὐτοῖς + ὁ ἰσ̄ 40 τότε *pro* καὶ¹ | ἀγρυπνήσαι *pro* γρηγορήσαι
 43 *tr.* οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν 48 ἐὰν *pro* ἂν 52 ἀποθανοῦνται *pro* ἀπο-
 λοῦνται 54 οὕτως *pro* οὕτω 59 *tr.* θανατώσωσιν αὐτὸν 70 ἔμπροσθεν
 + αὐτῶν 71 αὐτοῖς: *pro* τοῖς 74 καταθεματίζειν *pro* καταναθεματίζειν
 75 —τοῦ²

27:12 —τῶν² 28 ἐκδήσαντες *pro* ἐκδύσαντες 29 ἂν ανθῶν *pro*
 ἀκανθῶν [*marg. cap. om.*] 30 —εἰς¹ 35 —ἵνα . . . κληρὸν 41 πρεσ-
 βυτέρων + καὶ φαρισαίων 42 + ἐπ' *ante* αὐτῶ 43 —νῦν 44 αὐτόν
pro αὐτῶ² 46 λιμὰ *pro* λαμὰ 55—ἐκεῖ

28:2 θύρας + τοῦ μνημείου 9 —ὁ 10 καὶ ἐκεῖ *pro* κάκεῖ
 19 —οἶν

Mark 1:6 + ὁ *ante* Ἰωάννης 14 —ὁ 15 πιστεύσατε *pro* πιστεύετε
 16 αὐτοῦ + τοῦ σίμωνος 20 μισθοτῶν *pro* μισθωτῶν 27 ἑαυτοῖς *pro*
 αὐτοῖς 29 εἰσῆλθον *pro* ἦλθον 31 αὐτῆς *pro* αὐτοῖς 34 αὐτόν +
 τὸν χν̄ εἶναι 37 *tr.* σε ζητοῦσι 38 καὶ ἐκεῖ *pro* κάκεῖ | ἐλήλυθα *pro*
 ἐξελήλυθα 44 μωϋσῆς *pro* Μωσῆς.

2:1 *tr.* εἰσῆλθε πάλιν 7 οὕτως *pro* οὕτω | εἰ μὴ *pro* εἰ μὴ
 8 οὕτως + αὐτοῖ 9 σου *pro* σοι 14 λευῖ *pro* Λευῖν 26 —τοῦ

3:12 *tr.* φανερόν αὐτόν 17 *ante* τοῦ ἰακώβου *marg. add.* αὐτοῦ
 27 οὐδεὶς δύναται *pro* οὐ δύναται οὐδεὶς 32 ἀδελφοί σου + καὶ αἱ
 ἀδελφαί σου 33 καὶ *pro* ἡ

4:1 *συνήχθησαν pro συνήχθη* 4 — τοῦ οὐρανοῦ 8 *ἐν pro ἐν ter*
 9 — αὐτοῖς 18 — οὗτοί εἰσιν² 20 *ἐν pro ἐν ter* 21 *τεθῆ pro ἐπιτεθῆ*
 30 *ὁμοιώσομεν pro ὁμοιώσωμεν (penult. o in litura)* 31 *κόκκον pro*
κόκκω 32 *ἀξήθη pro σπαρῆ* | *μεῖζον pro μεῖζων (o in litura)* 33 *ἐδύ-*
ναντο pro ἠδύναντο 37 *λαῖλαμψ prim. man. pro λαῖλαψ corr.* |
ἐπέβαλεν pro ἐπέβαλλεν 40 *οὕτως pro οὕτω*

5:3 *ἐδύναντο pro ἠδύναντο* 11 *τῷ ὄρει pro τὰ ὄρη* 13 *εἰσῆλθεν*
pro εἰσῆλθον | *ᾠρμησε + πᾶσα [but marked for erasure]* 16 *διηγῆ-*
σαντο δὲ pro καὶ διηγῆσαντο 19 *πεποίηκε pro ἐποίησε* 26 *αὐτῆς pro*
ἐαυτῆς 40 *πάντας pro ἅπαντας*

6:2 — ὅτι 15 — ἡ 16 — ὁ 17 — τῇ 27 *σπεκουλάτορα pro*
σπεκουλάτωρα 29 — τῷ 31 *εὐκαίρουν pro ἠκαίρουν* 33 — οἱ ὄχλοι
 37 *ἀγοράσομεν pro ἀγοράσωμεν* | *tr. δηναρίων διακοσίων* 44 — ὡσεὶ
 45 *ἀπολύσει pro ἀπλοῦση* 52 *tr. αὐτῶν ἡ καρδιά* 53 *γεννησαρέτ pro*
Γενησαρέτ

7:4 *χαλκίων pro χαλκίων* 5 *μαθηταῖς pro μαθηταί* 15 *ἔξωθε*
pro ἔξωθεν 18 *οὕτως pro οὕτω* 20 *tr. ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ 'ανου'*
 21 *ἔσωθε pro ἔσωθεν?* 24 — τὴν 24b-36a *amissis*

8:3 *νῆστις pro νήστεις* | *ἤκουσι pro ἤκασι* 13 — τὸ¹ 21 *λέγει*
pro ἔλεγεν 25 *ἀνέβλεψε pro ἐνέβλεψε* 26 — τὸν 31 + τῶν *ante*
ἀρχιερέων | + τῶν *ante* *γραμματέων* 35 *τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν pro τὴν*
ψυχὴν αὐτοῦ² 38 *ἐὰν pro ἂν*

9:2 — τὸν³ 4 *μωυσῆ pro Μωσεὶ* 5 *ποιήσομεν pro ποιήσωμεν* |
tr. μίαν ἡλίαν 6 *λαλήσει pro λαλήση* 7 — λέγουσα 13 — καὶ¹
 18 — ἂν 20 *ἰδὸν pro ἰδὼν* 22 + τὸ *ante* πῦρ | *ἀπολέσει pro ἀπολέση*
 25 + ὁ *ante* ὄχλος 26 *tr. πολλὰ καὶ* 34 *διηλέχθησαν pro διελέχθησαν*
 41 — τῷ 42 *ἐὰν pro ἂν* | *μικρῶν + τούτων [τῶν μικρῶν τούτων in litura]*

9:48b-10:14a *amissis*

10:14 — καὶ² 16 *εὐλόγει pro ἠλόγει* 17 *αὐτῷ pro αὐτὸν¹*
 21 — τοῖς 24 — τοῖς² 27 — πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστὶ παρὰ τῷ θεῷ
 28 *ἤρξατο δὲ pro καὶ ἤρξατο* 29 *καὶ ἀποκριθεὶς pro ἀποκριθεὶς δὲ*
 35 — οἱ 40 — μου² 43 *οὕτως pro οὕτω* | *tr. ὑμῶν διάκονος* 44 *ἐὰν*
pro ἂν | *tr. γενέσθαι ὑμῶν* 46 + ὁ *ante* υἱός 51 *ῥαββουνὶ pro*
'Ραββονὶ

11:1 *βηθσφαγὴ pro Βηθφαγὴ* 3 *ἀποστέλλει pro ἀποστελεῖ*
 21 *ἐξήραται pro ἐξήρανται* 22 + ὁ *ante* Ἰησοῦς 24 *αἰτήσθε pro*
αἰτεῖσθε 26 *ἀφήσει + ὑμῖν* 29 *καὶ ἐγὼ pro καὶ γὰρ* 32 — ἐὰν.

Mk. 12:1—Lk. 9:2 *amissis*.

Luke 9:5 *ἐὰν προ ἂν* 9 —ὁ | ταῦτα *προ* τοιαῦτα 10 *tr.* ἔρημον
τόπον 13 *tr.* ὑμεῖς αὐτοῖς | *tr.* ἰχθύες δύο | *μί τι προ* μήτι | ἀγοράσωμεν
προ ἀγοράσωμεν 15 οὕτως *προ* οὕτω 20 —ὁ 23 —καθ' ἡμέραν
24 *ἐὰν προ ἂν*¹ 27 ἐστῶτων *προ* ἐστηκότων | γεύσονται *προ* γεύσονται
28 ὡς *προ* ὡσεὶ | —τόν 33 εἶπε *προ* εἶπεν | —ὁ | ποιήσωμεν *προ*
ποιήσωμεν | *tr.* μίαν μωσεὶ | ἐλάλει *προ* λέγει 35 *tr.* ἐγένετο φωνή
36 —ὁ 40 ἐκβάλωσιν *προ* ἐκβάλλωσιν 41 *tr.* τὸν υἱόν σου ᾧδε
49 —τὰ 56 —γὰρ 62 *tr.* ὁ ἴσ' πρὸς αὐτόν

10:2 ἐκβάλλη *προ* ἐκβάλλη 6 —μὲν | —ἐπ' αὐτόν 8 —ἦν δ'
12 —δὲ 13 χοραζὶν *προ* Χωραζὶν 20 —μᾶλλον 22 *tr.* μοι παρε-
δόθη 27 ἑαυτόν *προ* σεαυτόν 29 + ὁ *ante* πλησίον 30 ἐξέδυσαν *προ*
ἐκδύσαντες 32 ἀντιπαρήλθε *προ* ἀντιπαρήλθεν 34 *eis προ ἐπὶ* 36 *tr.*
πλησίον δοκεῖ σοι 39 [τῶν] λόγων *προ* τὸν λόγον [The corner of
this leaf—144—is torn away.]

11:1 ἐπαύσαντο *προ* ἐπαύσατο 5 πορεύεται *προ* πορεύεται
6 —μου 8 ὅσον *προ* ὅσων 9 εὐρήσητε *προ* εὐρήσετε 10 ἀνοιχθή-
σεται *προ* ἀνοιγήσεται 11 + ἐξ *ante* ὑμῶν 12 ἢ *προ* εἰ | μὴ² + καὶ
13 *tr.* δόματα ἀγαθὰ 25 ἐλθὼν *προ* ἐλθὼν 31 σολομῶνος *προ* Σολο-
μῶντος *bis* 32 νινευίται *προ* Νινευῖ 33 κρυπτήν *προ* κρυπτὸν | ἢ *προ*
οὐδὲ | φῶς *προ* φέγγος 40 ἐποίησεν *προ* ἐποίησε 44 —οἰ² 49 διώ-
ξουσιν *προ* ἐκδιώξουσιν 54 —καὶ

12:4 ἀποκτενόντων *προ* ἀποκτεινόντων 7 φοβήσθε *προ* φοβεῖσθε
11 ἀπολογήσεσθε *προ* ἀπολογήσησθε 15 αὐτῶ *προ* αὐτοῦ¹ 20 ἄφρον
προ Ἄφρων 22 ἐνδύσεσθε *προ* ἐνδύσησθε 23 + οὐχὶ *ante* ἡ ψυχὴ |
πλείων *προ* πλεῖδόν 24 ταμιεῖον *προ* ταμείον 33 ἀνέκληπτον *man.*
sec. 38 οὕτως *προ* οὕτω 45 τύπειν *προ* τύπτειν 47 αὐτοῦ *προ*
ἑαυτοῦ 48 ἀπαιτήσουσιν *προ* αἰτήσουσιν 50 —δὲ 53 διαμερισθήσεται
+ γὰρ | ἐπὶ *προ* ἐφ' 54 οὕτως *προ* οὕτω 58 βάλλη *προ* βάλλη 59 τὸν
προ τὸ

13:6 *tr.* ζητῶν καρπὸν 8 κόπρια *προ* κοπρίαν 14 θεραπεύεσθαι
prim. man.; -σθε *man. sec.* 19 + τὸν, *ante* κῆπον | αὐτοῦ *προ* ἑαυτοῦ
20 —καὶ 21 ἐκρυσεν *προ* ἐνέκρυσεν 29 —ἀπὸ² | ἀνακληθήσονται
προ ἀνακληθήσονται 32 ἰδοὺ + ἐγὼ 34 ἀποκτένουσα *προ* ἀποκτείνουσα
35 —ἀμὴν | *tr.* λέγω δὲ

14:5 υἱὸς *προ* ὄνος | —ἐν 8 κατακληθῆς *corr. e* κατακληθῆς
10 ἀνάπεσαι *προ* ἀνάπεσον | σοι³ *prim. man. om.* 12 —καὶ¹

15 ἄριστον *pro* ἄρτον 24 *post* δείπνου *add. in marg.* πολλοὶ γὰρ εἰσι κλητοὶ ὀλήγοι δὲ ἐκλεκτοὶ 26 αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ¹ 27 *tr.* εἶναι μου 28 + ὁ *ante* θέλων | εἰς *pro* πρὸς 32 *tr.* πόρρω αὐτοῦ

15:4 ἐνενηκονταεννέα *pro* ἐννενηκονταεννέα 5 αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ 6 συγκαλεῖται *pro* συγκαλεῖ 7 οὕτως *pro* οὕτω | ἐνενηκονταεννέα *pro* ἐννενηκονταεννέα 10 οὕτως *pro* οὕτω 21 + ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου 23 ἐξενέγκοντες *pro* ἐνέγκαντες 26 — αὐτοῦ | — ταῦτα

16:1 + πάντα *ante* τὰ 3 σκάπτην *pro* σκάπτειν 5 αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ 15 — ἐστιν 21 ἀπέλιχον *pro* ἀπέλειχον 22 — τοῦ 25 ὧδε *pro* ὅδε 26 ἔνθεν *pro* ἐντεῦθεν

17:4 — ἐπί σε 9 — αὐτῷ 10 οὕτως *pro* οὕτω 22 ἐπεθυμήσετε *pro* ἐπιθυμήσετε 24 — καὶ 26 — τοῦ¹ 34 — ὁ¹

18:5 ὑποπιέξη *pro* ὑπωπιάξη 7 ποιήση *pro* ποιήσει 9 — καὶ¹ 14 ἦ + γὰρ 28 — ὁ *ante* πέτρος 33 τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ *pro* τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ

19:3 ἐστιν *pro* ἐστι 4 δραμῶν *pro* προδραμῶν | δι *om.* *prim. man.; suppl. corr.* | ἐμελλε *pro* ἡμελλε 7 πάντες *pro* ἅπαντες 8 μοι *pro* μου 15 — καὶ² 16 μνᾶς *pro* μνᾶ 18 μνᾶς *pro* μνᾶ 20 μνᾶς *pro* μνᾶ 23 — τὴν 29 βηθσφαγὴ *pro* Βηθσφαγὴ | — αὐτοῦ 48 ποιήσουσιν *pro* ποιήσωσιν

20:5 — οὖν 9 — τις 10 δήραντες *pro* δείραντες 11 δήραντες *pro* δείραντες 19 — τὸν λαὸν 28 μωϋσῆς *pro* Μωσῆς | τις *pro* τινος 31 ἐπτά + καὶ 35 [Τ]ῆς ἐκ *in litura* | ἐγκαμίζονται *pro* ἐγκαμίσκονται 41 λέγουσιν *pro* λέγουσι

21:2 *tr.* τινα καὶ 3 πλείω *pro* πλείον | ἔβαλλεν *prim. man.* *pro* ἔβαλεν 6 — οὐ: *suppl. man. sec.* 12 πάντων *pro* ἀπάντων 16 *tr.* γονέων καὶ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ ἀδελφῶν 20 ὑπὸ + τῶν 34 βαρηθῶσιν *pro* βαρυνθῶσιν 36 — ταῦτα

22:4 — τοῖς² 9 ἐτοιμάσομεν *pro* ἐτοιμάσωμεν 11 ἀνώγειον *pro* ἀνώγειον 23 ἦν *pro* εἶη 30 — ἐν τῇ βασιλείᾳ μου | καθίσεσθε *pro* καθίσθησθε 31 ἐξητήσατο *pro* ἐξητήσατο 32 ἐκλίπη *pro* ἐκλείπη 34 φωνήση *pro* φωνήσει 35 οὐθενός *pro* οὐδενός 36 πωλήσει *pro* πωλησάτω | ἀγοράσει *pro* ἀγορασάτω 42 παρελθεῖν *pro* παρενεγκεῖν 45 — αὐτοῦ 47 αὐτοὺς *pro* αὐτῶν 52 πρὸς *pro* ἐπ' 53 ἀλλὰ *pro* ἀλλ' 56 — καὶ¹ 60 — ὁ² 63 δαίροντες *pro* δέροντες 66 — τε | αὐτῶν *pro* ἑαυτῶν

23:1 ἤγαγον *pro* ἤγαγεν 12 —ὁ 18 ἀνέκραξαν *pro* ἀνέκραξαν | —τὸν 25 —αὐτοῖς 26 —τοῦ¹ 38 + ἡ *ante* ἐπιγραφὴ 51 —καὶ² 54 —καὶ² 55 —καὶ¹

24:4 *tr.* ἄνδρες δύο 18 —ἐν¹ 19 εἶπε πρὸς αὐτοὺς *pro* εἶπεν αὐτοῖς | ὡς *pro* ὅς 24 οὕτως *pro* οὕτω 36 + καὶ *ante* αὐτὸς 40 ἔδειξεν *pro* ἐπέδειξεν 42 μελισσείου *pro* μελισσίου 46 οὕτως *pro* οὕτω

John 1:1-14a *amissis* 28 βηθανιά *pro* Βηθαβαρά 29 —ὁ Ἰωάννης *prim. man.: suppl. marg.* 40 —δὲ 42 μεσίαν *pro* Μεσίαν | —ὁ 44 —ὁ Ἰησοῦς | αὐτῷ + ὁ ἰς̄ 49 —ὁ 51 + ὅτι *ante* εἶδον.

2:1 + ἐν *ante* τῇ ἡμέρᾳ 12 —καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ; *suppl. man. sec.* (μαθαταὶ) 14 —ἐν: *suppl. man. sec.* 17 καταφάγεται *pro* κατέφαγέ 22 ἔλεγε *pro* ἔλεγεν | —αὐτοῖς 23 + τοῖς *ante* Ἱεροσολύμοις | —αὐτοῦ² 24 πάντα *pro* πάντας

3:4 —ὁ 10 —ὁ¹ 14b-27a *amissis* 36 μενεῖ *pro* μένει

4:3 Ἰουδαίαν + γῆν | ἀπῆλθεν *pro* ἀπῆλθε | —πάλιν 5 οὖν + ὁ ἰς̄ 13 —ὁ¹ 20 *tr.* τῷ ὄρει τούτῳ 21 λέγει + οὖν 25 μεσίας *pro* Μεσσίας 35 τετράμηνός *pro* τετράμηνόν 46 *tr.* πάλιν ὁ ἰς̄ | ἡσθένη *pro* ἡσθένει 47 ἔμελλε *pro* ἤμελλε

5:1 μετὰ + δὲ | + ἡ *ante* ἑορτῇ 5 τριάκοντα καὶ ὀκτῶ *pro* τριακονταοκτῶ 7 βάλη *pro* βάλλη 10 ἐστι *pro* ἐστιν | + καὶ *ante* οὐκ 21 οὕτως *pro* οὕτω 35 ἀγαλλιαθῆναι *pro* ἀγαλλιασθῆναι 36 πληρώσω *pro* τελειώσω 46 μωσεὶ *pro* Μωσῆ

6:3 *tr.* ἐκάθητο ἐκεῖ 15 ἀνεχώρησεν *pro* ἀνεχώρησε | —πάλιν 24 —καὶ¹ 29 —ὁ 30 —σὺ 39 —ἐν 40 + ἐν *ante* τῇ 44 ὁ πῆρ *om. man. prim.; suppl. marg.* 44 + ἐν *ante* τῇ 45 —τοῦ¹ | ἀκούων *pro* ἀκούσας 52 *post* δοῦναι *add.* αὐτοῦ *man. sec.* 58 ζήσει *pro* ζήσεται 62 θεωρεῖτε *pro* θεωρῆτε 68 —αὐτῷ 70 —ὁ Ἰησοῦς 71 ἔμελλεν *pro* ἤμελλεν

7:12 —δὲ 16 ἀπεκρίθη + οὖν 21 —ὁ 29 —δὲ 31 μὴ *pro* μήτι 32 ἤκουσαν + οὖν | *tr.* ὑπηρέτας οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς 33 —αὐτοῖς 39 —ὁ 40 λόγον + τούτου 41 —δὲ 52 *post* ἐγγύερται *man. rec. add.* 8:12 *in marg.* 53 ἀπῆλθον *pro* ἐπορεύθη

8:1 καὶ ὁ ἰς̄ *pro* Ἰησοῦς δὲ 2 πάλιν + βαθέος | ἦλθεν ὁ ἰς̄ *pro* παρεγένετο 3 —πρὸς αὐτὸν | ἐπὶ *pro* ἐν 4 εἶπον *pro* λέγουσιν | ταύτην εὖρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένην *pro* αὕτη . . . μοιχευομένη 5 ἡμῶν μωϋσῆς *pro* Μωσῆς ἡμῖν | λιθάξεν *pro* λιθοβολεῖσθαι | λέγεις +

περὶ αὐτῆς ὁ κατηγορήσαι *pro* κατηγορεῖν | κατέγραφεν *pro* ἔγραφεν |
 γῆν + μὴ προσποιούμενος | κατηγορήσαι . . . προσποιούμενος:
atram. alio part. in litura part. in marg. 7 ἐπερωτῶντες *pro*
 ἐρωτῶντες | ἀναβλέψας *pro* ἀνακίψας | εἶπεν αὐτοῖς *pro* εἶπε πρὸς
 αὐτοὺς | —τὸν | αὐτὴν *pro* αὐτῇ | *tr.* βαλέτω ἐπ' αὐτὴν 9 —καὶ ὑπὸ
 τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι | *tr.* ὁ 'ὐς' μόνος | οὐσα *pro* ἐστῶσα
 10 εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπε *pro* καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς
 εἶπεν αὐτῇ | γύναι *pro* ἡ γυνὴ | —ἐκεῖνοι 11 + ἀπὸ τοῦ νῦν *ante*
 μηκέτι 12 ἐλάλησεν *pro* ἐλάλησε | *tr.* ἐλάλησεν αὐτοῖς | περιπατήση
pro περιπατήσει 14 ἢ *pro* καὶ³ 19 —ὁ 26 λαλῶ *pro* λέγω 44 +
 τοῦ *ante* πατρὸς 52 γεύσεται *pro* γεύσεται 53 σὺ *suppl. in marg.*
man. prim. 54 ἡμῶν *pro* ὑμῶν

9:3 —ὁ 15 ἐπέθηκε *pro* ἐπέθηκεν | *tr.* μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
 20 ἀπεκρίθησαν + δὲ 21 ἑαυτοῦ *pro* αὐτοῦ 27 *tr.* μαθηταὶ αὐτοῦ
 28 —οὖν 29 μωσεὶ *pro* Μωσῆ 35 —ἤκουσεν . . . ἔξω | + ὁ 'ὐς'
ante εἶπεν 36 + καὶ *ante* τίς

10:4 ἐκβάλλει *pro* ἐκβάλῃ 8 —πρὸ ἐμοῦ 13 μέλλει *prim. man.;*
corr. μέλει 22 —τοῖς 23 —τοῦ | σολομῶνος *pro* Σολομῶντος 32 +
 καὶ *ante* διὰ 39 —οὖν

11:9 —ὁ | περιπατεῖ *pro* περιπατῇ 20 —ὁ 21 —ἡ 31 κλαύ-
 σει *pro* κλαύσῃ 32 *tr.* αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας 33 —κλαίουσαν
 48 οὕτως *pro* οὕτω | πιστεύσωσιν *pro* πιστεύσουσιν 51 —ὁ 57 —καὶ¹

12:2 ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ *pro* συνανακειμένων αὐτῷ 6 ἔμελλεν
pro ἔμελεν 12 —ὁ² 13 —ὁ² 15 ἔρχεται + σοι 16 —ὁ 20 —ἐκ
 30 —ὁ 33 ἔμελλεν *pro* ἤμελλεν 34 —ὅτι 50 οὕτως *pro* οὕτω

13:8 + ὁ *ante* πέτρος 12 τῶν μαθητῶν *pro* αὐτῶν 18 ἐγὼ +
 γὰρ 25 ἐκεῖνος + οὕτως 33 *post* μικρὸν *add.* χρόνον *man. sec.*
 36 ὅπου + ἐγὼ 37 —ὁ *ante* πέτρος 38 φωνήση *pro* φωνήσει

14:3 ἐτοιμάσαι *pro* καὶ ἐτοιμάσω 22 + καὶ *ante* τί 23 —ὁ¹
 23 ποιήσωμεν *pro* ποιήσομεν 30 —τούτου 31 οὕτως *pro* οὕτω

15:6 + τὸ *ante* πῦρ 7 αἰτήσασθε *pro* αἰτήσεσθε 16 μείνη
pro μένη

16:3 —ὑμῖν 7 γὰρ + ἐγὼ 8 —καὶ² 15 πάντα + γὰρ | λαμ-
 βάνει *pro* λήφεται 16 —ἐγὼ

17:2 δώσει *pro* δώσῃ 7 ἔγνωσαν *pro* ἔγνωκαν 20 πιστευόντων
pro πιστευσόντων 24 δέδωκας *pro* ἔδωκας

18:8 -ὁ 20 -τῇ 23 δαίρεις *pro* δέρεις 25 ἤρνήσατο + οὖν
 27 -ὁ 28 ἄγουσι *pro* ἄγουσιν | -οὖν | πρῶτ' *pro* πρῶτα 32 ἔμελλεν
pro ἤμελλεν 36 -ὁ

19:6 σταύρωσον² + αὐτόν 7 *tr.* θεοῦ υἱόν 11 -ὁ¹ 12 ἐαυτόν
pro αὐτόν 13 τούτων τῶν λόγων *pro* τούτου τὸν λόγον | -τοῦ |
 γαβαθά *pro* Γαββαθά 16 ἤγαγον *pro* ἀπήγαγον 17 τόπον *pro* τὸν²
 20 *tr.* ὁ τόπος τῆς πόλεως | *tr.* ῥωμαῖστί ἑλληνιστί 25 κλοπᾶ *pro*
 Κλωπᾶ 26 ἴδε *pro* ἰδοῦ 27 *tr.* ὁ μαθητῆς αὐτήν 34 εὐθέως *pro*
 εὐθὺς 35 *tr.* ἐστὶν αὐτοῦ 36 δὲ *pro* γὰρ 38 -ὁ¹ 39 ὡς *pro* ὡσεὶ
 40 + ἐν *ante* ὀθονίοις

20:14 -ὁ 15 *tr.* ἔθηκας αὐτόν 16 ῥαβουνὶ *pro* Ῥαββουνί
 18 ἀπαγγέλουσα *pro* ἀπαγγέλλουσα 28 -ὁ¹ 29 -Θωμᾶ 31 -ὁ¹
 21:1 μετὰ + δὲ 2 *post* οἱ *add.* υἱοὶ *man. sec. in marg.* 3 ἐνέ-
 βησαν *pro* ἀνέβησαν 15 -ὁ Ἰησοῦς 18 ἐαυτόν *pro* σεαυτόν

19328

19328

BS
2551
H35
G6

Goodspeed, Edgar Johnson, 1871-1962.

The Haskell gospels, by Edgar J. Goodspeed ... Chicago, Ill., The University of Chicago press (1918)

16 p. front. 25 cm. (*On cover: Historical and linguistic studies in literature related to the New Testament. 1st ser. vol. II, pt. 5*)

"This collation was first published in the *Journal of Biblical literature*, xxi, 100-107, in 1902."

1. Bible. N.T. Gospels. Greek. Haskell gospels. 2. Bible. N.T. Gospels. Greek--Criticism, Textual. I. Title. II. Series: Historical and linguistic studies in literature related to the New Testament, ser.1, v.2, pt.5.

————— Copy 2.
Copyright A 492127

BS2280.C5 1st ser. vol. 2, pt. 5
{a40b1} CCSC/els

